

CULTURES

Els quatre projectes educatius del teatre Kursaal fan pujar a l'escenari més de 2.000 escolars

► Cantània, que es va cloure ahir, ReXics i les propostes autòctones Fem Òpera i Fem Dansa sumen onze funcions i prop de 7.000 espectadors

SALVADOR REDÓ

La cantata interpretada enguany és «Ha passat un àngel», amb música de Mariona Vila i text de Guillem Clua

REDACCIÓ | MANRESA

El Servei Educatiu del teatre Kursaal de Manresa ha sumat enguany un quart projecte a les propostes que fan pujar a l'escenari escolars de diferents edats durant el mes de maig. La nova proposta, Fem Dansa, va estrenar amb èxit el calendari de funcions amb la participació de nois i noies, i l'han repetit les propostes següents: Fem Òpera, que ja va pel segon any; i els dos projectes creats per L'Auditori que troben acollida al Kursaal des de fa més anys: ReXics, adreçat a nens i nenes de 2 anys; i Cantània, per a

alumnes de 5è i 6è de primària, que aquesta setmana s'ha celebrat amb quatre funcions de la cantata *Ha passat un àngel*, amb música de Mariona Vila i text de Guillem Clua.

Els quatre projectes educatius sumen la implicació de més de 2.100 alumnes, que han hagut de fer sessions prèvies a les seves aules abans de pujar a l'escenari del teatre Kursaal. En total, s'han fet onze funcions (dues de Fem Dansa, tres de Fem Òpera, dues de ReXics i quatre de Cantània), que han aplegat prop de 7.000 espectadors al teatre Kursaal. Cris-

tina González, responsable del Servei Educatiu del Kursaal, destaca que els projectes permeten accedir a nous públics, tant pel que fa als alumnes que hi actuen com pel que fa als familiars que hi acudeixen com a espectadors. La voluntat és «seguir fent projectes d'aquest tipus, obrint-nos a noves arts escèniques, com el circ».

MÉS IMATGES A:

www.regio7.cat

A partir d'avui, les fotos dels quatre concerts de Cantània amb tots els participants

ELS VERSOS D'EN JOAN VILAMALA

LLETRA DE BATALLA

Llorenç Capdevila

ESCRITOR
lcapdevila2@gmail.com

Manresa de Folgueroles o folguerolenc de Manresa? Fa de mal dir. Diria que ni el mateix Joan Vilamala, autor del recull *Cançons, auques i badalls* (Pagès, 2013), sap quin és el qualificatiu que més li escau. A la coberta el veiem, dibuixat per Jaume Gubianas, com un joglar que canta just davant del monument a Jacint Verdaguer que hi ha a la plaça de l'església de Folgueroles. A la solapa, en canvi, sobre l'apunt biogràfic, Vilamala apareix retratat amb la Seu de Manresa al darrere. I és que, en el fons, Vilamala ha clavat les seves arrels al Bages però no ha abandonat mai un vincle profund amb els seus orígens osonencs, que el lli-guen intensament amb la figura i l'obra de l'inevitable mossèn Cinto.

Més a prop de la transparència engrescadora de la poesia popular que de l'espessor de la poesia hermètica, a cavall entre el Verdaguer més popular i el Rector de Vallfogona més lúdic, *Cançons, auques i badalls* és una antologia dels milers de versos que Vilamala ha escrit, publicat i cantat al llarg de més de quaranta anys. A la primera part hi trobem els textos que l'autor va escriure per al grup Esquirols, del qual va formar part des de l'inici, el 1970, fins a la dissolució, l'any 1985. Hi ha cançons d'aquelles que han esdevingut patrimoni de tots els catalans, com *Fent camí* i *Conte medieval*, que encara es canten als esplaï, als caus o a les escoles, però també un grapat de textos inèdits. Com assenyala Jordi Estrada

al pròleg, «en aquestes cançons, escrites a cavall dels darrers anys del franquisme i els primers temps de la democràcia, ens parla de llibertats individuals i col·lectives, de la lluita i l'esperança, dels ideals i les reivindicacions». Aquest to reivindicatiu és també en altres cançons i, sobretot, en el conjunt de balades que Vilamala va escriure per al disc *Història de Catalunya en cançons 2.0*, amb música de Toni Xuclà, i que van ser incorporades al musical *Trifulkes de la Catalana Tribu*. La segona part presenta una petita mostra d'una de les activitats a les quals Vilamala s'ha lliurat amb més intensitat durant els últims anys: la confecció d'auques de setze, vint-i-quatre o quaranta-vuit quartetes. N'hi ha només una desena del parell de centenars que, si ens ve de gust, podem trobar il·lustrades al web www.auques.cat. I la tercera part del llibre, potser la que inclou textos més desconeguts, està composta per cinc mostres d'allò que Vilamala en diu badalls (a partir de l'expressió popular «lo badall no ment: son, gana o enamorament»), que el diccionari Alcover-Moll situa a Manresa: vint breus poemes d'amor dedicats a la seva dona; un recull de *gaiterades*, versos circumstancials publicats a la revista manresana *El Pou* de la gallina amb el pseudònim lo Gaiter del Calders; deu nades que, en algun cas, no abandonen el to de la reivindicació catalanista; una versió particular del Ball d'en Serrallonga; i quinze sonets sobre el pas del temps. *Cançons, auques i badalls* certifica la capacitat versificadora d'un Joan Vilamala irònic i sorneguer, crític i burleta, defensor de la llengua i del país. Però també apareix el Vilamala tendre i enamorat, o aquell que, sense abandonar un estil molt pròxim, transparent i popular, reflexiona sobre la vida, la mort i el caràcter fugisser dels dies.

Manuel Quinto
Crític de cine

El llençol blanc

Va néixer per a la malaltia. Es va anar fent gran per al dolor. La Carmeta patia una degeneració òssia que la deixà coixa i geperuda. A la guerra, el seu pare, regidor de l'Ajuntament durant la República i borratxo cum laude, va romandre amagat al celler de la casa, fins que fou denunciat i se l'emportaren a donar el vol sense retorn. Al poble es deia que la mateixa dona l'havia denunciat, farta de batesses i disbauxes. Fos com fos, la Carme, mare de la Carmeta, va restar taral·lirota fins que va caure d'un penya-segat un dia de llamps i trons. La nena, mansueta i desvalguda, se'n va anar a viure amb l'àvia, una dona coratjosa, que vivia sola per amor a la llibertat i la va acollir per amor de Déu.

El primer dia que va assistir al cinema ho va fer amb la cocina Rita, per servir-li de tapadora. La Riteta —que escombrava l'escaleta, deien— festejava d'amagatotis amb el mosso de Can Truites. Aquell diumenge a la tarda, totes dues anaren a la sala Sindicat del poble a veure *El pont de Waterloo*. La Rita es va escapolar al No-Do per trobar-se amb el xicot i deixà la Carmeta sola. Com que a la peça no hi havia seients i tothom es portava la cadira de casa, la Carmeta es va asseure als esglaons de l'escala que menava a la cabina de projecció. Allí va restar embadalida amb el Robert Taylor vestit amb l'uniforme de capità de granaders, bigotet fi i somriure afalagador, quan ballava amb la Vivien Leigh el darrer vals de la nit al restaurant, la orquestra anava apagant les espelmes a poc a poc i deixava el local a la penombra dels petons. El Robert Taylor va aparèixer als seus somnis, desvetllada ella durant molt de temps a la cambra, fins que cantaven els primers ocells i s'adormia en una mar plàcida.

Va tornar al cine anys després, a les festes del poble. Ara la sala ja no es deia Sindicat, sinó Venècia, perquè l'amo era un italià rebotat del feixisme, amistançat amb la taquillera de pitrera més abundosa de tota la comarca. Un altre cop hi va entrar amb la Rita, que s'havia casat amb el seu mosso, però l'home li va sortir tanoca, no tenien fills i s'avorria com una llangardaixa. Feien *Tu i jo*, en colors llampants i pantalla am-

pla. El cor de la Carmeta batejava per en Cary Grant, tan senyor, tan elegant, amb aquell clotet a la barbata i l'esguard sorneguer que se li anava fonent als ulls, quan s'encaterinava de la Deborah Kerr al luxós transatlàntic. La Carmeta era ja una dona feta i no gaire dreta. L'àvia feia anys que era morta i l'havia deixat al casalot atrotinat amb l'única companyia de dos gats capats i mandrosos. Les nits veia el Cary Grant assegut al llit al seu costat, i a ell no li importava que ella fos una dona baldada, com no l'importava que la Deborah Kerr no hagués pogut assistir a la cita al cap d'amunt de l'Empire State, per haver estat atropellada per un cotxe mentre mirava al cel. Un dia d'hivern, quan ja li començaven a pesar els anys, la Carmeta va comprar dues entrades, per a ella i per a la Clara, l'òrfena dels Trullàs, que plorava a tothora des que l'incendi es va endur els seus pares. Van veure *Matar un rossinyol*, i la Carmeta es va enamorar del Gregory Peck tan i tan fort que li feia mal el cor. A la nit, va somniar que l'advocat Atticus Finch sortia del jutjat d'aquell poblet d'Alabama, després d'haver salvat la pell del pobre negre, i l'anava a buscar a casa seva. L'agafava en braços i se l'endua per un corredor ple de llum, tot dient-li: «T'estimo. T'estimo molt». Ja no li feien mal els ossos, l'angoixa havia desaparegut. La Carmeta va passar del somni a la mort, estimada per l'home més bo, més savi i més guapo del món.